

ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΑ ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ

ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΟΝ ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ ΠΡΟ ΤΗΣ ΧΡΙΣΤΟΥ ΓΕΝΝΗΣΕΩΣ

(Έβρ. 11, 9—10 καὶ 32—40).

Τὰ Χριστοῦ γεννα.—Ἡ πρὸς τοὺς ἀνθρώπους ἀπὸ Θεοῦ εἰρήνη.

«Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη
ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία».

Μετ' ὀλίγας ἡμέρας οἱ ὀρθόδοξοι χριστιανοὶ ἐπιτελοῦμεν τὴν ἀνάμνησιν ὑψίστου ἐν τῷ κόσμῳ γεγονότος, τοῦ τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ Κυρίου καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ! Τὸ γεγονὸς τοῦτο ἀποτελεῖ τὴν ἀρχὴν καὶ τὸ κεφάλαιον τῆς σωτηρίας τοῦ ἀνθρώπου γεννους, ἐφ' ᾧ καὶ ἀνάλογα αἰσθήματα καὶ σκέψεις πρέπει ἵνα κυριαρχώσιν ἡμῶν κατὰ τὸν πανηγυρικὸν ἑορτασμὸν αὐτοῦ. Διότι ποῖος νοῦς καὶ ποία καρδιά θὰ μείνωσιν ἀδιάφοροι καὶ ἀσυγκίνητοι, ὅταν ἐξ ἀφορμῆς τῆς ἑορτῆς τῶν Χριστουγέννων ἀναλογισθῶμεν ὅτι ὁ Ὑψιστος καὶ ὑπέρτατος Μονογενὴς Υἱὸς τοῦ Θεοῦ ἐταπεινώθη τόσον, ὥστε νὰ γεννηθῇ ὡς βρέφος ταπεινὸν ἐν τῇ εὐτελεστάτῃ φάτνῃ τῆς Βηθλεέμ, ὅτι Αὐτὸς ἀφῆκε τὴν δόξαν καὶ τὴν μεγαλωσύνην Αὐτοῦ τὴν ἐν οὐρανοῖς καὶ κατήλθεν εἰς τὴν γῆν καὶ ἐνεφανίσθη εἰς τὸ πρόσωπον αὐτῆς ὡς ὁ πλέον ἄσημος, τοῦτο δὲ ἐξ ὑπερτάτης πρὸς τὸν ἄνθρωπον ἀγάπης καὶ χάριν μόνης τῆς σωτηρίας αὐτοῦ; Μυστήριον, πρὸς τὸ ὁποῖον οἱ πρὸ Χριστοῦ ἐπὶ τῆς γῆς ἀναφανέντες ἅγιοι ἄνδρες μετὰ θαυμασμοῦ καὶ δειλίας ἀπέβλεψαν, μυστήριον, τὸ ὁποῖον ἐπὶ δέκα καὶ ἐννέα ὅλους αἰῶνας ἀπὸ τῆς τελέσεως αὐτοῦ παρέχει ἀπείρους ἀφορμὰς εὐγνωμοσύνης εἰς τὸν ἄνθρωπον, μυστήριον προωρισμένον ἵνα συγκινῇ καὶ συγκρατῇ τὸν κόσμον

Τὸ πλεῖστον μέρος τῆς σημερινῆς ἀποστολικῆς περιχοπῆς ταῦτόν ἐστιν πρὸς τὸ ἀναγιγνωσκόμενον κατὰ τὴν Α'. Κυριακὴν τῶν νηστειῶν καὶ τὴν Κυριακὴν τῶν ἁγίων Πάντων ἡρμηνεύθη ἐν τῷ οἰκείῳ μέρει.

μέχρι τέλους τῶν αἰώνων, μέχρι συντελείας αὐτοῦ. Αὕτη ἡ τῆς μεγάλης προσεχοῦς ἡμέρας σημασία, ἣτις εἰς πάντας, πρέπει νὰ ἐπιβάλλῃ οὐχὶ τυπικάς, οὐχὶ συνήθεις, ἀλλὰ σοβαρὰς περὶ τῆς ἰδίας ἐκάστου ἀπέναντι τοῦ τοιοῦτου σωτηρίου ἔργου τοῦ Λυτρωτοῦ τοῦ ἀνθρωπίνου γένους θέσεως καὶ τοῦ τρόπου τῆς ἀποδοχῆς καὶ χρησιμοποίησεως τῶν ἐκ τῆς γεννήσεως τοῦ Σωτῆρος ἀπορρευσάντων καὶ ἐπιχυθέντων εἰς τὸν κόσμον ἀγαθῶν. Ἀλλὰ ποῖα εἶνε τὰ ἀγαθὰ ταῦτα; Πολλὰ καὶ ἀναρίθμητα, ἐν οἷς τὴν πρώτην θέσιν κατέχουσι τὰ ἀγαθὰ τῆς εἰρήνης, αὕτη ἡ **εἰρήνη**, ἣν κατὰ τὴν γέννησιν τοῦ ἄρχοντος τῆς εἰρήνης ἐξύμνησεν ἡ στρατιὰ ἐκείνη τῶν ἀγγέλων, ἡ ὁποία πέριξ τοῦ σπηλαίου τῆς Βηθλεὲμ ἐδοξολόγει τὸν Θεὸν λέγουσα «Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ καὶ ἐπὶ γῆς **εἰρήνη** ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία». Τίμην λοιπὸν πρὸς τὸν Σωτήρά μας, ἀπόδειξιν ἰδιαίτερας καὶ βαθείας πρὸς Αὐτὸν εὐγνωμοσύνης καὶ ἀφοσιώσεως θέλομεν παράσχη κατὰ τὰς ἡμέρας ταύτας, εἰ μὲ ἀπόφασιν σοβαρὰν κατὰ μέρος θέτοντες πᾶσαν περὶ ἄλλων φροντίδα καὶ μέριμναν ὡς πρῶτον ἡμῶν ἔργον ἀναλάβωμεν τὴν περὶ τῆς θείας ταύτης καὶ χριστιανικῆς εἰρήνης μελέτην, δι' ἣν ἀκριβῶς καὶ τὰ ὀλίγα ἐπόμενα γράφονται ὅπως ὡς ἀφορμὴ εὐρυτέρων ἀναλόγων συλλογισμῶν καὶ ἀποφάσεων χρησιμεύσωσι.

Τριπλῇ εἶνε ἡ πρὸς τοὺς ἀνθρώπους δωρηθεῖσα παρὰ Θεοῦ εἰρήνη. Εἰρήνη τοῦ χριστιανοῦ πρὸς ἑαυτόν, εἰρήνη πρὸς τὸν πλησίον καὶ εἰρήνη πρὸς τὸν Θεόν. Καὶ ἔχει μὲν τὴν πρὸς ἑαυτόν εἰρήνην ὁ χριστιανὸς ὅταν εὐρίσκηται ἐν συμφωνίᾳ πρὸς τὰς ἰδίας πράξεις, ὅταν, ὅ,τι καὶ μόνον ἀναγνωρίζει ὡς ὀρθὸν καὶ παραδέχεται ὡς τίμιον καὶ ἱερόν, τοῦτο καὶ πραγματοποιῇ. Ἄλλ' οὐδὲν ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ ὁ ἀνθρώπινος νοῦς ἀνεγνώρισεν ὀρθότερον καὶ εὐρεν ἐπωφελέστερον τῆς χριστιανικῆς διδασκαλίας, τῆς ὁποίας καὶ μόνης τὸ περιεχόμενον μετὰ τῆς προσηκούσης εὐλαβείας πιστευόμενον καὶ ὡς ὁδηγὸς πρὸς πᾶσαν ἀνθρωπίνην πράξιν προταπτόμενον ἐξασφαλίζει τὸ ἀληθὲς συμφέρον ἐκάστου καὶ καθαγιαίνει τὸν ἄνθρωπον. Σκληρότερον τῆς ταραχῆς καὶ τῆς ἀνησυχίας, εἰς ἣν μετ' ἀσυνείδητον πράξιν ἤθελεν εὔρεθῇ ὁ ἄλλως ἢ ὡς ἐνήργησε φρονῶν ἄνθρωπος δὲν ὑπάρχει· ἀπὸ δὲ τῆς λυπηρᾶς ταύτης καταστάσεως ἀπαλλάττει τὸν χριστιανὸν ἡ πρὸς ἑαυτόν εἰρήνη, τὸ πολυτιμότερον τοῦτο δῶρον.

τῆς θείας χάριτος. Μεγάλη ἀληθῶς ἡ ἐκ τῆς εἰρήνης ταύτης εὐεργεσία, ἔχουσα ὡς ἀποτέλεσμα τὴν ἄρρητον ἐκείνην ἐσωτερικὴν χαράν, ἣν μόνον ὁ δίκαιος ἡσθάνθη καὶ ἐδοκίμασε. Συμπλήρωμα τῆς πρὸς ἑαυτὸν εἰρήνης τοῦ ἀνθρώπου εἶνε ἡ εἰρήνη πρὸς τὸν πλησίον, ἣτις συνίσταται εἰς τὴν μίαν ἐκ τῶν δύο ἐκείνων ἐντολῶν, ἐξ ὧν ὁλος ὁ νόμος καὶ οἱ προφῆται κρέμονται, εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τὴν εἰλικρινῇ καὶ ζωηρὰν τῆς θείας παραγγελίας « Ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς ἑαυτόν ». Ἴδου ὁ κανὼν, καθ' ὃν ὀφείλει ὁ χριστιανὸς νὰ κρίνῃ καὶ σταθμίζῃ τὴν κοινωνικὴν αὐτοῦ ἐν τῷ κόσμῳ ἐνεργειαν. Οὐδὲν συμφέρει εἰς τὸν χριστιανὸν ἐξ ἐκείνων τὰ ὁποῖα βλάπτουσι τὸν πλησίον του. Καὶ διὰ τοῦτο ὅσοι κακῶς καὶ μοχθηρῶς ἐπεδίωξαν μόνον τὸ ἴδιον συμφέρον ἀδιαφοροῦντες περὶ τῆς σχέσεως αὐτοῦ πρὸς τὸ τοῦ ἐτέρου δὲν ἐπέτυχον εἰς τοὺς πόθους των, ἡπατήθησαν ἐν ταῖς σκέψεσιν αὐτῶν. Τὰ αἷτια, τὰ ὁποῖα προκαλοῦν τὴν πρᾶξιν τοῦ κακοῦ, ὁ σκοπός, πρὸς ὃν αὕτη ἀποβλέπει καὶ ἡ δι' αὐτῆς βλάβη τοῦ πλησίον, ἐκτὸς τοῦ ὅτι εἶνε ἱκανά, ὅπως ἐντὸς στιγμῆς μεταβάλωσι τὸ νομισθὲν συμφέρον εἰς μέγα κακόν, φέρουσι πολλάκις τοιαῦτα κακὰ ἐπακολουθήματα, ὁποῖα μετὰ δυσκολίας δύναται κανεῖς καὶ νὰ φαντασθῇ. Ὅπου συνταύτισις τῶν συμφερόντων τῶν ἀνθρώπων, ἐκεῖ καλὰ ἔργα, ἐκεῖ τὸ ὑψηλὸν καὶ γενναῖον· ὅπου δὲ τοῦναντίον, διαίρεσις καὶ διαμάχη, κομματισμὸς καὶ τὰ παρόμοια, ἐκεῖ δυστυχίαι, ἐκεῖ θλίψεις καὶ πικρίαι. Ἀναγκαιοτάτη λοιπὸν ἀποβαίνει εἰς τὸν χριστιανόν, τὸν ἐκτιμήσαντα τὰ ἀγαθὰ τῆς πρὸς ἑαυτὸν εἰρήνης καὶ ἡ πρὸς τὸν πλησίον, τὴν ὁποίαν οὐδέποτε ἐξ ἑαυτῶν καὶ μόνων, ἀλλὰ πρὸ πάντων ἐκ τῆς θείας χάριτος, ἐνισχυούσης τὴν ἡμετέραν διάνοιαν καὶ θέλησιν, πρέπει νὰ ἀπεκδεχώμεθα. Ἀλλὰ καὶ τὴν πρὸς ἑαυτὸν καὶ τὴν πρὸς τὸν πλησίον εἰρήνην τοῦ χριστιανοῦ κοσμεῖ καὶ στεφανώνει ἡ πρὸς Θεὸν εἰρήνη. Ταύτην τὴν εἰρήνην, ἣν ἐξ οἰκείας ἀγαθότητος καὶ εὐσπλαγχνίας παρέσχεν εἰς ἡμᾶς Ἐκεῖνος, ὅστις ὁλος ἀγάπη ἐστί, φανερώνομεν ὅτι ἀναγνωρίζομεν ὡς ὑψιστον ἀγαθόν, εἴαν συμμορφώμεθα ἐν τῷ βίῳ μας πρὸς τὸ περιεχόμενον τῆς πρώτης ἐκ τῶν δύο μεγάλων ἐντολῶν « Ἀγαπήσεις Κύριον τὸν Θεόν σου ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς διανοίας σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς ἰσχύος σου », τελείως τὰ ἡμέτερα εἰς τὸν Σωτῆρα Χριστὸν ἐμπιστευόμενοι. Διὰ τῆς

σημερινῆς δὲ ἀποστολικῆς περικοπῆς ζωήρὸν παράδειγμα τοιαύτης εἰς τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ ἐμπιστοσύνης καὶ ἀφοσιώσεως λίαν ἐπικαίρως προβάλλεται τὸ τοῦ πιστοῦ Ἀβραάμ. Οὗτος διὰ τῶν ὀφθαλμῶν τῆς διανοίας του τῇ χάριτι τοῦ Θεοῦ προῖδὼν τὴν μεγάλην ἐκείνην ἡμέραν τῆς ἐπὶ γῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ Σωτῆρος, διὰ μόνην τὴν ἀπόλαυσιν τῶν ἐκ ταύτης ἀγαθῶν, ἅτινα εἰς αὐτὸν καὶ τοὺς ἀπογόνους του ὁ Θεὸς ὡς κληρονομίαν ὑπεσχέθη, περιφρονήσας πᾶσαν ἐκ τοῦ κόσμου τούτου ἡδονήν, περιώρισεν ἑαυτὸν εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ θείου θελήματος. Ἐγκαταλιπὼν δὲ κατὰ τὴν θείαν διαταγὴν ἄνευ καὶ τῆς ἐλαχίστης μεμψιμοιρίας τὸν τόπον τῆς γεννήσεως αὐτοῦ ἦλθε ξένος εἰς τὴν ξένην γῆν· ἀντὶ δὲ εἰς ταύτην ὡς εἰς ὀριστικὴν αὐτοῦ πατρίδα νὰ ἐγκατασταθῇ καὶ νὰ θελήσῃ ἐν αὐτῇ νὰ εὕρῃ ἔστω καὶ πρόσκαιρον ἡσυχίαν κοσμικὴν προετίμησε μετὰ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ ἵνα τὴν πνευματικὴν γαλήνην καὶ ἡσυχίαν θεωρῇ ὡς ὑψιστον ἀγαθὸν καὶ ταύτην ποθῇ, ἀναμένων τὴν πλήρωσιν αὐτῆς οὐχὶ ἐκ τοῦ κόσμου τούτου καὶ τῶν ἀγαθῶν τῆς γῆς τῆς ἐπαγγελίας, ἀλλ' ἐκ τῶν τῆς πόλεως ἐκείνης, ἧς τεχνίτης καὶ δημιουργὸς ὁ Θεὸς, τῆς μεταξὺ γῆς καὶ οὐρανοῦ Ἐκκλησίας τοῦ Θεοῦ. Καὶ ἂν ἐκεῖνος, μόνον διότι μακρόθεν εἶδε τὴν ἡμέραν τῆς εἰρήνης καὶ μετὰ πίστεως πρὸς αὐτὴν ἀπέβλεψε, ἐμακαρίσθη καὶ ἡγαλλιάσατο εἰς ἡμᾶς τοὺς χριστιανούς, εἰς οὓς καθ' ἐκάστην παρὰ τοῦ εἰρηνοδότου Θεοῦ πλούσια καὶ ἀφθονα διὰ τῶν θείων αὐτοῦ μυστηρίων ἐπιδαψιλεύονται εὐεργετήματα ἀπολείπεται ἀναμφήριστον καὶ θετικώτατον, καθ' ἃ ἄλλως καὶ τὸ ἱερὸν εὐαγγέλιον διδάσκει, τὸ πλήρωμα τῆς χαρᾶς καὶ μακαριότητος. Τί ὅμως πρὸς ἀσφαλὴ τούτου ἐπιτυχίαν ἀπαιτεῖται; οὐδὲν ἕτερον εἰμὴ ἵνα μετὰ πλήρους ἐμπιστοσύνης καὶ εὐλικρινείας ἀποβλέψωμεν πρὸς τὸ εἰρηνοποιὸν ἅγιον βρέφος τῆς ἐν τῷ σπηλαίῳ τῆς Βηθλεὲμ φάτνης καὶ μετὰ πεποιθήσεως καὶ ταπεινοφροσύνης ζητήσωμεν τὴν θείαν Αὐτοῦ χάριν

21 Δεκεμβρίου 1903.

ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΝ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ

Наукова бібліотека
ОДЕСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ
імені І. І. Мечникова

02/09/25

902725

НБ ОНУ